

Valtuustoaloite oppilaiden vanhojen ehjien ja toimivien Chromebook-laitteiden lahjoittamisesta Ukrainaan

KHALL 19.03.2024 § 49

Kunnanjohtaja

Hallintosäännön 18 luvun 2 §:n mukaan kunnanhallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden johdosta suoritetuista toimenpiteistä. Valtuusto voi samalla päättää, mitkä aloitteista on loppuun käsitelty.

Kuntalaissa ei säädetä valtuutetun tai muun luottamushenkilön aloiteoikeudesta. Valtuutettu saa vireille asioita tekemällä valtuusto aloitteen.

Kuntalain 23 §:n mukaan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettut toimenpiteet.

Seuraava kesken oleva aloite tuodaan nyt käsittelyyn:

Valtuustoaloite 31.10.2023

Kokoomuksen valtuustoryhmä

“Ukrainan sodan kestäessä avun antaminen ja toivon vahvistaminen on tärkeää. Ukrainan suurlähetystön edustaja kertoi maan tilanteesta ja korosti ihmisten olevan sitkeitä, mutta äärimmilleen koeteltuja. Vaikeassa tilanteessa arjen toiminnot, kuten lasten ja nuorten koulujen toiminta on erityisen tärkeää. Oppiminen ja koulunkäynti vievät ajatuksia pois sodasta ja ennen kaikkea luovat uskoa tulevaan ja jälleenrakentamiseen.

Meillä Sotkamossa on oppilaillamme hienosti käytössä Chromebook-laitteet ja niitä uusitaan tasaisesti. Vanhat koneet ovat usein hyväkuntoisia ja toimivia, niiden leasing-ajan päättyessä, ja ne saisi lunastaa (1 %:lla) hankintahinnasta. Ehdotan, että kun seuraava isompi erä koneita vanhenee, niistä ehjät ja toimivat lunastetaan. Esimerkiksi sadan Chromebookin lahjoitus Ukrainaan olisi merkittävä apu ja palvelisi useampaa koulua. Kustannuksena se olisi meille varsin maltillinen ja myös ekologinen teko, kun koneiden käyttöikä pitenisi reilusti.

Moni kunta on kuluneen vuoden aikaan sopinut ystävyyskaupunkisiteitä Ukrainaan. En ehdota ystävyyskaupungin etsintää, vaan voisimme solmia ystävyyskoulusuhteen, jonne koneet toimitettaisiin ja tarvittaessa muutakin oppimiseen liittyvää materiaalia/apua.”

Aloitteen käsittely:

Kasvatusjohtaja

Sotkamossa hankitaan perusopetuksen oppilaille Chromebook-koneet neljäksi vuodeksi. Google sitoutuu tarjoamaan laitteisiin käyttöjärjestelmä- ja tietoturvapäivityksiä kymmenen vuoden ajan, joten laitteilla voisi olla käyttöikä jäljellä vielä leasing-ajan päättyessä.

Suomen ympäristökeskus on julkaissut [ohjeen](#) käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden viejille laissa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

Oppaan perusteella:

" Tämä ohje on tarkoitettu käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden viejille laissa säädettyjen vaatimusten täyttämiseksi.

Toimintakunnon testausta ja vaarallisten aineiden arviointia tarvitaan osoittamaan, että vietävät laitteet soveltuvat uudelleenkäyttöön. Tässä viejille laaditussa ohjeessa on vaatimusten sisältöä ja täyttämistä koskevia käytännön neuvoja. Ohjeessa on myös kuvattu tarkemmin eräitä keskeisiä laitetyppejä. Viimeisillä sivuilla on yhteystiedot ja luettelo lähteistä, joissa on lisää tietoa.

Laissa säädettyjen tiukkojen vaatimusten tarkoitus on estää sellaisten käytettyjen laitteiden laitonta maastavientiä, jotka määritellään jätteeksi. Säädökset perustuvat sähkö- ja elektroniikkalaiteromun (SER) mahdollisiin vaarallisiin ja haitallisiin ympäristövaikutuksiin, joiden vuoksi romu pitäisi toimittaa SER-keräyspisteisiin ja käsitellä kyseisen jätteen käsittelyyn erikoistuneissa laitoksissa.

Käytetyn laitteen erottaminen jätteestä ei ole aina helppoa. Maasta saa viedä laillisesti vain hyväkuntoisia käytettyjä laitteita, jotka eivät sisällä laissa kiellettyjä aineita.

Maasta saa viedä käytettynä tavarana vain toimintakuntoisia laitteita, joiden uudelleenkäytölle on markkinat, joiden oletettu käyttöikä on kohtuullinen, jotka eivät sisällä vaarallisia laissa kiellettyjä aineita ja joita käytetään niiden alkuperäiseen käyttötarkoitukseen. Tämä ohje auttaa selvittämään, milloin laite on toimintakuntoinen ja kertoo, mihin toimintakunnon testauksessa on kiinnitettävä huomiota.

Käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden viennin on täytettävä alla luetellut vaatimukset. Muuten käytettyjä sähkö- ja elektroniikkalaitteita pidetään jätteenä, jolloin siirtoa todennäköisesti pidetään laittomana jätesiiirtona.

1. Käytetyt sähkö- ja elektroniikkalaitteet on suojattava kuljetuksen ja lastauksen aikaiselta vahingoittumiselta pakkaamalla ne riittävän hyvin.
2. Siirrossa on oltava mukana seuraavat asiakirjat:
  - a. Jäljennös laskusta ja sopimuksesta, jossa todetaan, että laitteet on tarkoitettu välittömästi uudelleenkäytettäväksi ja että ne ovat täysin toimintakunnossa.

- b. *Asiaankuuluva kuljetusasiakirja, kuten CMR-asiakirja tai rahtikirja, ja vastuussa olevan henkilön ilmoitus vastuustaan.*
- c. *Kuljetuksen järjestävän viejän tai haltijan ilmoitus siitä, ettei mikään lähetyksessä tai lähetyserässä oleva laite tai materiaali ole jätettä.*
- d. *Dokumentaatio vaarallisten aineiden arvioinnista ja dokumentaatio toimintakunnon testauksesta tulosten jäljennöksen muodossa (todistus testauksesta, todiste toimintakunnosta) kunkin lähetyksessä tai lähetyserässä olevan laitteen osalta.*
  - i. *Kopio toimintakunnon testausdokumentaatiosta ja dokumentaatio vaarallisten aineiden arvioinnista on kiinnitettävä pitävästi myös joko suoraan sähkö- ja elektroniikkalaitteeseen (jos sitä ei ole pakattu) tai pakkaukseen niin, että ne voidaan lukea purkamatta laitteen pakkausta.*
  - ii. *Asiakirjassa on oltava seuraavat tiedot, jos ne ovat saatavilla: laitteen nimi, laitteen tunnistenumero, tuotantovuosi, testauksesta vastaavan nimi ja osoite, testauspäivämäärä ja testien tyyppi sekä todistus toimintakunnosta."*

(Opas käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden toimintakunnon testaus s. 1-2.). Kyseisessä ohjeessa on sivuilla 8-9 määritelty tarkemmat ohjeet kannettaville tietokoneille.

Laitteiden toimintakunnon testaaminen ei ole mahdollista kunnan nykyisillä ICT-henkilöstöresursseilla. Esimerkiksi nykyisten leasing-palautusten yhteydessä tehtävä ulkopuolisen tahon tekemä tietokoneiden tietoturvatyhjennys sertifioidulla tavalla vie 200 koneen osalta noin kuukauden.

Valtuustoaloitteessa esitetty käytettyjen Chromebookien luovuttaminen Ukrainana edellyttäisi edellä mainittujen toimenpiteiden tekemistä ja dokumentointia, mistä aiheutuvat kustannukset nousisivat merkittäväksi koneiden käyttöarvoon verrattuna. Lisäksi tulisi Ukrainasta löytää taho, joka ottaisi koneet vastaan ja ohjaisi ne sinällään varmasti erittäin tarpeelliseen käyttöön opetuksen tueksi.

Edellä mainuttuihin faktoihin perustuen chromebook-koneiden luovuttaminen Ukrainaan ei ole taloudellisesti järkevää ja järjestelyjen osalta prosessi on haasteellista toteuttaa.

Lisätietoa asiasta antaa kasvatusjohtaja Ville Manninen , puh 044 750 2298 ja sähköpostitse ville.manninen@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää ehdottaa kunnanvaltuustolle, että edellä esitelty kesken oleva aloite on asianmukaisesti käsitelty ja on annettu riittävä selonteko tehdyistä toimenpiteistä.

Kunnanhallitus päättää tarkistaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Otteet

Kunnanvaltuusto

KVALT 26.03.2024 § 28
1041/00.02.00/2023

Kunnanhallitus
Ehdotus

Kunnanvaltuusto hyväksyy kunnanhallituksen ehdotuksen.

Kunnanvaltuusto
Päätös

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kunnanhallituksen ehdotuksen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että tämän asian käsittelyn yhteydessä kuultiin kasvatusjohtaja Ville Mannista.